

Ой попід гай зелененький

Народна пісня

Ой по-під гай зелененький
Ходить Довбуш молоденький,
На ніженьку налягає,
Топірцем ся підпирає.
Ходить Довбуш та й думає,
На легінів покликає,
На легінів покликає,
Таку думку хлопцям бає:
— Ой, ви, хлопці, ба й молодці,
Набивайте по стрільбочці
Та будемо раду мати,
Де підемо розбивати.
Де підемо розбивати,
Панські голови карати.
Треба Кути не минути,
До Косова повернути.
Тепер, хлопці, ідім спати,
Бо маємо рано встати.
Та вставайте всі раненько,
Убирайтеся борзенько.
А що холод, не тепліє,
Взуйтесь, хлопці молодії,
У постולי шкірянії,
У волоки шовковії.
Гей ви, хлопці, ба й молодці,
Ідем, браття, разом в гості,
Бо я іду до милої,
Ба й до жінки Дзвінкової.
Ідем, браття, всі скалою,
Та й угору, та й за мною,
Ой же бігом, хлопці, бігом, —
Западають стежки снігом.
— Олексику, батьку наш,
Не ідім ми в той Космач.

Дивний нам сон снів на вас,
Що там зрада жде на вас.
Ми бо тільки вже гуляли,
А пригоди не зазнали;
Тепер вона є над нами,
Молодими легінями.
— Хлопці мої молодії,
Які ж бо ви безумнії!
Я зрадниці не боюся,
Я де схочу, — добудуся.
А ви, хлопці, уважайте,
По дві кулі набивайте;
Будьте усі під горою,
Під високою скалою,
Будьте, хлопці, під скалою,
Я сам піду поговорю,
Я сам піду запитати,
Чи всім дасть нам вечеряти.
Прийшов Довбуш під віконце,
А в віконце гріє сонце:
— Добрий вечір, Штефанова,
Чи вечеря вже готова?
Чи спиш, кумцю, що не чуєш,
Чи вечерю вже готуєш?
Хочу тебе запитати,
Чи ти пустиш нас до хати?
— А я не сплю та все чую,
Вечероньку я готую;
Та не боюсь твого гуку,
Не для тебе, Довбушуку!
— Чи спиш, серце, чи ти чуєш,
Чи Довбуша заночуєш?
— Ой я не сплю та все чую. —
Розбійника не зночую.
І не гримай, і не смійся,
На вечерю не надійся,

Бо Штефана нема дома
Та й вечеря не готова.
— Чи будеш сама втворюти,
Чи кажеш ся добувати?
— Не кажу ся добувати
Та не піду й отворяти.
— Пускай, суко, враз до хати,
Щоб дверей не виваляти!
— Ще сім років сил кохати,
Аби мої замки зняти.
— Не допоможуть замки твої,
Як підложу плечі свої! —
Довбуш двері добуває,
Штефан пушку набиває.
Єв ся Довбуш добувати,
Єли двері попускати.
— Не з моєї, душко, волі,
Є сам Штефан у коморі.
Є сам Штефан у коморі,
У коморі, ба й на горі, —
Лишень Довбуш двері вхилив, —
Штефан Дзвінка з поду стрілив.
Штефан Дзвінка з поду стрілив,
Довбушеві в серце вцілив.
Не так в серце — в праве плече.
А з лівого кровця тече.
Не впав Довбуш — похитнувся,
Штефанові відгукнувся:
— Ой Штефане, ти, Дзвінчуку,
Ой, звів-єс ня через суку!
— Було тільки не гуляти,
Суці правди не казати,
Було тільки не ходити,
Правди їй не говорити.
Бо у суки тільки віри,
Як на бистрій воді піни.

— А то файно ти се вдало,
Коби хлопці за то знали, —
На мак би тя порубали,
Жінку твою постріляли.
Та кричав-бим — не докричу,
Та свистав-бим — не досвисну. —
Ой як крикнув — та й докрикнув,
Ой як свиснув — та й досвиснув.
Фітькнув Довбуш в білі пальці, —
Збіглись хлопці, як баранці:
— Де ж ви, хлопці, забавили, —
Смерті мої не виділи?
— Олексіку, батьку наш,
Чом не слухав же ти нас?
Ой, куди ми не бували,
То ми зради не видали,
Тепер зрада та й над нами,
Молодими легінями.
Ой, Довбуше, Довбущуку,
Чомусь не вбив тоту суку?
— Як же я її убити мав,
Як я щиро її кохав.
Підіть ви її запитати,
Чи буде мня ще кохати.
— Якби-м тебе не любила,
То би-м біло не ходила.
Я ж би-м біло не ходила,
Сріблом-злотом не дзвонила.
— Приближіться, хлопці, д'мені,
Ой, же як тяженько мені!
Ой, ви, хлопці, ой ви мої,
Беріть мене з хати тої.
Ти, Іване, ба й Рахівський,
Бери мене по-легінськи.
Положи мя попід бука —
Буде ту нам всім розлука.

— Олексіку, батьку наш,
По радь же ти тепер нас.
Як вірлята без вірлонька —
Так ми, бідні, без татонька.
Як нам, батьку, вже гуляти,
Як нам замки добувати.
Ци нам іти в Угорщину,
Ци нам іти в Волощину?
— Не йдїть, хлопці, розбивати,
А йдїть, хлопці, газдувати.
Сріблом-злотом поділіться,
Чесно, файно розійдїться,
І топирці занехайте,
Людську кров не проливайте. —
Людська кро'вця — не водиця,
Проливати не годиться.
Розбивати не будете,
Бо способу не знаєте.
Розійдїться по світочку, —
Не маєте проводочку.
— Олексіку, батьку наш,
Порадь же ти тепер нас:
А чи суку порубати,
А чи її постріляти?
— Найте, хлопці, не рубайте,
Найте, хлопці, не стріляйте:
Вна ся десять раз божила,
Свою душу погубила,
Однако ми в землі гнити, —
Єї душі не бідити.
Лиш сю хату запаліте.
Ци се місце загубіте.
Мене ж, хлопці, ви, молодці,
Візьміть борше на топорці.
Беріть мене на топори,
Занесіть мя в Черногору,

Несіть мене в Кедровату.
Ой, там стоять дві ялиці —
Ото є дві, ба й сестриці,
Дві сестриці-жалібниці.
Там стоять два яворочки —
То є мої два браточки.
Беріть же мя на тапори.
Несіть же мя в Чорногору.
В Чорногору занесіть мя,
На дробен мак посічіть мя.
Ялиночку прирубайте,
Моє тіло прикривайте,
Най пани ся не збиткують,
Моє тіло не чвертують.